

התינונות מודרנית

מהודרת מאד, יוצא אף הוא מחציתו אנגלית. ובדרך-כלל התחילה בתוכנו שיטה של דו-לשוניות, במקום שאין די אומץ-רוח להשתמש בלשון אחת ויחידה, כלומר: בלשון הזר... הענינים מתחילים, כמובן, בתכלית-הכשרות, עד שהם מסתיימים במה שהם מסתיימים. ביולטין יומי אנגלי? ודאי, "דבר בעתו". הרי יש לנו כאן ממשלה זרה ונציביה ופקידיה, יש קונטולים של ארצות נכריות, יש בכלל, קצת גויים בארץ-ישראל – והמפעל היהודי טעון פרסום, פלוני ופלוני חייבים לדעת מה אנו עושים כאן. והרי לא יתכן להכריח חיו את הגויים, שילמדו עברית דוקה כדי לדעת מה שנעשה בתוכנו. וכך התחיל הביולטין האנגלי לצאת מתחילה אפילו בתמיכתה של ההנהלה הציונית, וסופו: עתון אנגלי עומד ברשות-עצמו, על יסודות מסחריים, עם כל אותם הסממנים העתונאיים, והוא נעשה סכנה רצינית לעתוננים העבריים. לשעבר היה עולה חדש, אם בן-תרבות הוא במקצת, מוכרח להקנות לעצמו מעט עברית, לפחות, כדי קריאת החדשות בעתון יומי. עכשיו הוא פטור גם מזה: מיום שדרך על סף-הארץ עומד לרשותו העתון היומי האנגלי. ועולי הארצות הדוברות אנגלית (וכאלה רבים בשנים האחרונות) כבר הם פטורים לגמראם אפילו מידיעה; מועטת בלשון העברית, כיון שיש להם עתון ב"לשון-המדינה".

מן המאורעות בעולם-העתונות הקטן שלנו בארץ-ישראל בחדשים האחרונים: הביולטין הירושלמי האנגלי של יט"א, שהיה בן ארבעה עמודים בתבנית קטנה, עבר לידים אחרות, לחברת-מניות מורחבת, והתחיל מופיע יום-יום בתבנית מוגדלת, בשמונה עמודים ובשורות צפופות. ה"פאלסטיין ביולטין" הפך ל"פאלסטיין פוסט" – ה"עתון האנגלי היומי היחידי לארץ-ישראל, עבר הירדן (!) וסוריה (!)..."

– בירושלים התחיל מופיע שבועון מצויר באנגלית (לפי שעה, אמנם, בצורה עלובה). העתון היומי העברי "דאר-היום" קידם את הופעתו של שבועון זה בברכה של אריכות-ימים... – דו-השבועון האנגלי לעניני כלכלה ומסחר "ארץ-ישראל והמזרח הקרוב" הרחיב את יריעותיו ושינה את שמו ל"ארץ-ישראל והמזרח התיכון"...

והנה תוספת לרשימה: הדין-והחשבון השנתי הגדול של לשכת-המסחר תל-אביב ויפו (לשכה, שחבריה הם כולם יהודים, "מכל ימות-השנה" ותשעים אחוזים מהם, לפחות, אינם שומעים, ודאי, אנגלית כלל), הופיע גם הפעם אחד מקרא ואחד תרגום אנגלי.

הירחון "הדר" בתל-אביב, שופרם של הפרסונים (אף הם רובם יהודים מפתח-תקוה ורחובות וראשון-לציון ופולניה), שצורתו

ושקול גוי אחד כנגד ששים רבוא מישראל. אבל, לאמתו של דבר, גם את העתונים האנגליים קוראים בעיקר יהודים. כי ב"עבד הירדן" ואפילו ב"סוריה" מועטים מאד הנוקקים לעתון אנגלי, אבל בירושלים (דוקה בירושלים היהודית-הפקידותית-הסנובית!) ובתל-אביב – יש ויש! –

וחוששני מאד, שעל חשבונה של העליה החדשה, על חשבונן של כמה רבבות חדשות מישראל, שתעלינה בתקופת-עליה זו לארץ, תפרח ותשגשג לא העתונות העברית, אלא העתונות בלשון זרה...

וברכה אחת לי לכל העתונים היהודיים בלשון זרה בארץ זו, ה הפך מן הברכה, שברך העתון העברי הירושלמי את השבועון המצויר האנגלי:

– ה ל ו א י ו ל א י א ר י כ ו י מ י מ !

נ. אב.

הוא הדבר בשאר העתונים: גם ביטורו של העתון המסחרי "פאלסטין אַנְד ניר איסט", שבא בשעתו כעין לוואי לעתון העברי "מסחר ותעשיה", הונחה, ודאי, מגמה ציונית-תעמולתית, למען יראו הגויים. והנה אנו עדים, שבן-הלוואי מסיג מעט-מעט את גבולו של העיקר העברי ונעשה אב לו גם בכמות וגם בתאריכי-ההופעה.

ושמא חשבנו, שהאשה, הנוער, אוהבי השעשועים והקריאה הקלה, הם יהיו זקוקים לעברית אם ניצור למענם עתונים מצוינים בעברית (מעין ה"כלנועי" היוצא עכשיו), – והנה גם בשביל אלה כבר דאגו סוחריי-האנגלית... ויש הרושם, שהסכנה גדולה יותר מכפי שחושבים. בְּדָקוּ ותמצאו, שבעתונים האנגליים המנויים למעלה יש מנדעות של פירמות יהודיות, שהן ממעטות או מסרבות לגמן לפרסם את מודעותיהן בעתונים העבריים. בעתון אנגלי – שאָנִי, שהרי עתון זה קוראים, ודאי, גויים,